

Gelders Erfgoed

Jaarplan 2016

Stichting Gelders Erfgoed

In het eerste deel van het onderhavige Jaarplan wordt aangegeven waarom er een organisatie als Stichting Gelders Erfgoed is en hoe zij haar taken vervult, aan de hand van de drie beleidsdoelstellingen van de provincie Gelderland:

- Zelfredzaamheid
- Kwaliteitsverbetering
- Maatschappelijk bereik.

In het tweede deel wordt, aan de hand van de vijf provinciale basistaken, beschreven wat Gelders Erfgoed in 2016 wil realiseren. Hierna wordt in het derde deel opgesomd welke projecten Gelders Erfgoed uitvoert in de verschillende werkgebieden, op basis van het [Ondernemingsplan 2014-2017](#). Ook de uitvoering in 2016 van het [Transitieprogramma 2014-2016](#) van Gelders Erfgoed en Cultuurmij Oost komt hier aan de orde. Dit programma is gericht op het versterken van het ondernemerschap van beide organisaties.

I. Het waarom en hoe van Gelders Erfgoed

De beleidsdoelstellingen van de provincie Gelderland zijn zelfredzaamheid, kwaliteitsverbetering en maatschappelijk bereik. Hieronder wordt uitgewerkt op welke wijze Gelders Erfgoed gestalte wil geven aan deze doelen.

Zelfredzaamheid

Gelderland kent honderden organisaties die zich richten op erfgoed. Het gaat hierbij om musea en archieven, om instellingen die zich bezig houden met monumenten, archeologie en het cultuurlandschap en om verenigingen voor regionale geschiedenis en cultuur.

Deze organisaties hebben behoefte aan kennis bij de zorg voor en het zichtbaar maken van hun collecties en bij zaken op het vlak van bedrijfsvoering. Die behoefte is het grootst als zij niet of slechts in beperkte mate over professionals beschikken en van vrijwilligers afhankelijk zijn, wat vaak het geval is.

De Gelderse erfgoedinstellingen zagen al vroeg in dat samenwerken de sleutel vormde tot het vervullen van hun behoeften. In 1957 richtten zij een brancheorganisatie op die de voorloper is van Stichting Gelders Erfgoed en van de coöperatie Erfgoed Gelderland. In 2013 is de branchetaak ondergebracht bij de coöperatie. Sindsdien fungeert Gelders Erfgoed als kenniscentrum voor de erfgoedsector op basis van een provinciale opdracht.

De kennis die Gelders Erfgoed biedt, komt in de eerste plaats de (inmiddels circa 140) leden van de coöperatie ten goede. De procedure voor het lidmaatschap werkt daarbij als instrument voor sectorale certificering, zodat de kennis terecht komt bij de instellingen die het waard zijn deze te krijgen. Overigens kunnen ook instellingen die geen lid zijn of niet voor lidmaatschap in aanmerking komen een beroep doen op het kenniscentrum. Zij kunnen echter niet profiteren van de voordelen van de coöperatie en betalen een commercieel tarief.

Gelders Erfgoed is als provinciaal kenniscentrum lid van de coöperatie Erfgoed Gelderland, een – ook landelijk – belangrijke innovatie waarin de Gelderse erfgoedsector samenwerkt en cultureel onderneemt. Gelders Erfgoed fungeert als vliegwiel van de coöperatie. De doelen zijn gericht op zelfredzaamheid:

- Onderlinge samenwerking
- Promotie van het erfgoed van Gelderland
- Belangen behartigen van de leden
- Uitwisseling van kennis

- Bedrijfsvoering van de leden versterken.

Gelders Erfgoed heeft de coöperatie Erfgoed Gelderland opgericht samen met het Gelders Archief, waar zij in 2013 bij is ingetrokken. De twee organisaties hebben hun bedrijfsvoering geïntegreerd.

Kwaliteitsverbetering

Als kenniscentrum oefent Gelders Erfgoed een aantal kerntaken uit die overeenkomen met de basistaken die zijn geformuleerd door de provincie Gelderland:

- Netwerken en verbinden
- Kennisspreiding en innovatie
- Advisering
- Scholing.

Uitvoerende activiteiten horen niet bij de basistaken en vinden plaats binnen de coöperatie Erfgoed Gelderland. De coöperatie heeft een eigen begroting en beleidsplan waarin deze activiteiten aan de orde komen.

Gelders Erfgoed is de spin in het provinciale erfgoednetwerk. De adviseurs verbinden de erfgoedinstellingen met elkaar. Zij bundelen vragen en verbinden die met oplossingen, als culturele makelaars en procesbegeleiders.

Daarnaast fungeert Gelders Erfgoed als kenniscentrum waar vanuit de kwaliteitsverbetering van de sector in een continu proces en op duurzame wijze wordt gerealiseerd. De adviseurs stellen hun deskundigheid en kennis van innovaties ter beschikking van het erfgoedveld, maar weten ook waar in het veld deskundigheid en innovatief vermogen te vinden zijn. Zij zijn praktijkgericht en opereren vanuit de vragen en behoeften van het erfgoedveld. Hun manier van werken bevordert draagvlak en continuïteit van samenwerkingsprojecten.

Gelders Erfgoed is sinds zijn ontstaan gericht op de integrale benadering van het erfgoed: roerend en onroerend erfgoed, materiële en immateriële cultuur vertellen samen een verhaal. De adviseurs hebben een brede kijk op het erfgoedveld en werken als generalist (niet als specialist). Als bakens van kennis bieden zij praktische hulp vanuit de volgende gebieden:

- Bedrijfsvoering
- Publieksbereik
- Preventieve conservering
- Informatiebeheer
- Educatie
- Immateriële cultuur
- Geschiedbeoefening.

De adviseurs oefenen hun basistaken niet alleen uit als medewerkers van Stichting Gelders Erfgoed, maar ook binnen het samenwerkingsverband met de nieuwe organisatie voor kunst en cultuureducatie Cultuurmij Oost, waarmee zij die taken delen. De twee organisaties zijn in de jaren 2014-2016 bezig die basistaken gezamenlijk te operationaliseren op het vlak van scholing, cultuureducatie en de verbinding van erfgoed en kunst, op grond van het Transitieprogramma.

Kennis en competenties worden versterkt met behulp van een scholingstraject dat is opgezet met Cultuurmij Oost, als onderdeel van het Transitieprogramma. Maar de adviseurs profiteren ook van het goed ontwikkelde landelijke en internationale netwerk voor erfgoedadvies waarvan het kenniscentrum deel uitmaakt. De voornaamste gremia en instellingen in dit verband zijn:

- OPEN: Overleg Provinciale Erfgoedhuizen Nederland
- LCM: Landelijk Contact Museumconsulenten
- Vakoverleg Erfgoededucatie
- DEN: Digitaal Erfgoed Nederland
- RCE: Rijksdienst Cultureel Erfgoed
- MV: Museumvereniging

- EMAC: European Museum Advisors Conference.

Maatschappelijk bereik

Als tweedelijns organisatie ondersteunt Gelders Erfgoed de erfgoedsector bij het vergroten van zijn maatschappelijk bereik. Dit gebeurt op verschillende manieren:

- De websites mijnGelderland en CollectieGelderland, waarop het Gelderse erfgoed te vinden is in verhalen zowel als objecten. Beide websites zijn eigendom van de coöperatie Erfgoed Gelderland en worden door de leden in stand gehouden – ook in financiële zin. Adviseurs van Gelders Erfgoed zetten hun deskundigheid op het vlak van o.a. fondsenwerving en innovatieve toepassingen in voor de voortdurende vernieuwing van beide sites. Dankzij deze inzet stijgen de bezoekersaantallen van de websites al jaren en worden ook de fysieke bezoekers van vele musea positief beïnvloed. De naam ‘mijnGelderland’ is inmiddels een merknaam geworden waaraan o.a. een nieuwsbrief en een magazine verbonden zijn.
- Met provinciale erfgoedfestivals en regionale identiteitsprojecten waarin tal van culturele instellingen, gemeenten en bedrijven samenwerken en co-creëren. In 2015 organiseerde de coöperatie Erfgoed Gelderland het erfgoedfestival Gemaakt in Gelderland, met als thema industrieel erfgoed. 2016 is het jaar waarin de duurzame resultaten van het festival worden geborgd en de eerste ideeën voor een volgend festival vorm krijgen. Gelders Erfgoed ondersteunt de coöperatie hierbij. Ook in 2016 zullen de adviseurs van Gelders Erfgoed weer als culturele makelaars optreden bij het ondersteunen van identiteitsprojecten, samen met hun collega’s van Cultuurmij Oost. Zo trekken de twee organisaties samen op in de Ideefabriek Achterhoek.
- Erfgoed kan uitstekend worden ingezet bij het oplossen van economische en demografische problemen. Het trekt toeristen en zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven. De adviseurs van Gelders Erfgoed zetten hiervoor ook de komende jaren graag hun kennis in en hun *skills* als culturele makelaars, bijvoorbeeld bij de landschapsthema’s van de Provincie: buitenplaatsen, Romeinse Limes en Nieuwe Hollandse Waterlinie.
- De bundeling van erfgoed met kunsten en erfgoededucatie leidt tot een vergroting van het maatschappelijk bereik. Gelders Erfgoed kijkt samen met Cultuurmij Oost naar de versterking en uitbreiding van cross-sectorale samenwerkingsvormen met toerisme & recreatie, welzijn & zorg, onderwijs en bedrijfsleven (bijv. in het kader van de festivals en identiteitsprojecten).
- Als ondernemende organisatie kijkt Gelders Erfgoed niet alleen over de grens van de eigen sector, maar ook over de grens van de eigen provincie, richting andere provincies (Overijssel) en Duitsland (Nordrhein-Westfalen). Met de partner Cultuurmij Oost en Duitse instellingen en overheden zet Gelders Erfgoed grensoverschrijdende projecten op die willen aanhaken bij Interreg Va, het nieuwe Europese financieringsprogramma waaraan twee euregio’s (Gronau en Kleve) deelnemen waartoe delen van Gelderland behoren. Daarnaast is Gelders Erfgoed betrokken bij een aantal Europese samenwerkingsprojecten waarin, naast Duitsland, ook andere landen participeren.

2. Wat gaat Gelders Erfgoed in 2016 doen?

In de volgende paragrafen wordt beschreven op welke wijze Gelders Erfgoed vorm zal geven aan de basistaken: netwerken en verbinden, kennisgeving en innovatie, advisering en scholing.

Basistaak: Netwerken en verbinden

De adviseurs van Gelders Erfgoed leggen op grond van hun kennis en ervaring verbindingen vanuit gedeelde behoeften of vragen. De netwerkbijeenkomsten zijn geschikte gelegenheden om mensen aan elkaar voor te stellen en met elkaar in gesprek te komen. Gelders Erfgoed treedt hier op als initiator en intermediair.

Het basisnetwerk van Gelders Erfgoed is de coöperatie Erfgoed Gelderland, waar het zelf ook deel van uitmaakt. De adviseurs van Gelders Erfgoed stimuleren de samenwerking binnen de coöperatie, onder meer door het helpen opzetten en begeleiden van netwerken.

De netwerken zijn erfgoedbreed. De netwerken rond het erfgoedfestival en de identiteitsprojecten werken cross-sectoraal (recreatie & toerisme, zorg & welzijn, bedrijfsleven en onderwijs).

Ook worden er grensoverschrijdende netwerken opgezet in het kader van Europese samenwerking.

Basistaak: Kennisgeving en innovatie

De adviseurs van Gelders Erfgoed zijn in staat kennis met de erfgoedsector te delen en hierover te verspreiden. Dit kunnen zij op basis van hun opleiding, training en ervaring, maar ook omdat zij het overzicht hebben van de reeds bij de erfgoedorganisaties aanwezige kennis, naast de bestaande behoeften. Het delen van praktisch toepasbare kennis wordt door de sector zeer gewaardeerd. Bij innovatie wordt zowel gelet op de haalbaarheid als de acceptatie ervan bij zowel de erfgoedorganisaties als hun stakeholders.

Basistaak: advisering

Bij alle contacten van Gelders Erfgoed met de Gelderse erfgoedorganisaties speelt advisering een rol. De collectieve advisering vindt plaats tijdens netwerkbijeenkomsten. Individuele adviesvragen zijn vaak een vervolg op een contact tijdens zo'n bijeenkomst of ontstaan vanuit een jarenlange vertrouwensband.

Het soort adviesvragen loopt zeer uiteen, van brede vragen gericht op de algemene bedrijfsvoering van een erfgoedorganisatie, tot specialistische detailvragen of procesbegeleiding. De duur van de vragen verschilt ook sterk. Sommige adviestrajecten beslaan enige jaren (vaak met tussenpozen van meerdere maanden), andere zijn korte ad hoc vragen die per e-mail of telefoon beantwoord kunnen worden. Zodra er duidelijke uitvoerende aspecten aan een adviesvraag zitten, wordt deze op basis van een offerte tegen betaling uitgevoerd. Soms wordt er voor de uitvoering samengewerkt met en doorverwezen naar een freelancer.

Basistaak: scholing

Het *CultuurCollege* (gezamenlijk scholingshuis van Cultuurmij Oost en Gelders Erfgoed) ontwikkelt een gezamenlijk aanbod voor de Gelderse cultuursector, op basis van de vraag bij de instellingen. Het aanbod is innovatief en commercieel. Cultuurbreed aanbod op basis van een bredere vraag kan tot interessante cross-overs leiden, zowel binnen cursussen als tussen cursisten.

Specifieke scholing ten behoeve van erfgoedcollecties wordt landelijk ontwikkeld en afgestemd binnen het LCM en in Gelderland aangeboden via het CultuurCollege.

De cursussen, workshops en *in company*-trainingen die Gelders Erfgoed aanlevert, worden georganiseerd op het vlak van de kennisgebieden: bedrijfsvoering, publiekstaken, preventieve conservering, Informatiebeheer, educatie, immateriële cultuur en geschiedbeoefening.

De adviseurs dragen bij aan de ontwikkeling van het CultuurCollege door:

- Waarnemen van trends in het veld, die zij vertalen naar te ontwikkelen cursussen, workshops etc.
- Opbouwen van een netwerk van docenten die zich hebben laten kennen als goede specialisten
- Ondersteunen van de marketing door adequate informatie te geven over de onderwerpen.

Minimale (kostendekkende) aantal deelnemers per training is 10; bereik in 2016 ca. 100 personen. Het programma van het CultuurCollege is in ontwikkeling. Begin 2015 is de coördinator in dienst getreden, waarna de programmering is gestart. Sinds april 2015 is het scholingsaanbod te vinden op www.cultuurcollege.nl.

Daarnaast zullen nog ca. 150 personen worden bereikt via in company-trainingen op locatie. Het totale aantal opgeleide personen is dus ca. 250.

Intensief intern scholingsprogramma (transitie) met Cultuurmij Oost, gericht op ondernemen.

- Verkenning van de markt, op zoek naar nieuwe verdienmodellen: uitwerking van 5 businesscases, gekoppeld aan de product-markt-combinaties CultuurCollege, Community Art/Identiteit, Overheden, Collectiewacht en de gecombineerde websites mijnGelderland/CollectieGelderland
- Trainingen (acquisitie, financieel management)
- Presentaties door externe deskundigen
- Stages
- Coaching

3. Werkgebieden

3.1 Erfgoedorganisaties

Speerpunten: Zelfredzaamheid, Kwaliteitsverbetering

3.1.1 Netwerk en verbinden

1. Coöperatie Erfgoed Gelderland (het *basisnetwerk*) groeit van 140 naar 145 leden.
  - 2 ledenraadsvergaderingen per jaar
2. Regionale platforms
  - Faciliteren van erfgoedplatforms in 5 regio's (Rivierengebied, Land van Maas en Waal, Achterhoek, Noord-Veluwe en Gelderse Vallei, die minimaal 1 maal per jaar bijeenkomen
3. Netwerken rond thema's of projecten: 12 netwerken of werkgroepen binnen de coöperatie: directeuren grote musea, directeuren middelgrote musea, preventieve conservering, mijnGelderland, CollectieGelderland, Het verhaal van Gelderland, Gelderse Museumdag, Reizen in de tijd, Festival Gemaakt in Gelderland, ambassadeursnetwerk Gelders Immaterieel Erfgoed, Erfgoed Tweede Wereldoorlog, Audiovisueel Archief Gelderland (AVAG). De werkgroepen komen gemiddeld 2x per jaar bijeen.
4. Jaarlijkse Netwerkdag Historische Verenigingen
5. Brede advisering rond identiteitsprojecten.
6. Brede advisering rond Ideefabriek Achterhoek, aanvullend op 3.6.2.

Erfgoedorganisaties buiten Gelderland

7. Stichting Romeinse Limes Nederland. Samenwerkingsverband van de provinciale erfgoedhuizen van Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland, 3 musea en enkele organisaties voor archeologie ter vergroting van de bekendheid van de voormalige Romeinse rijksgrens in Nederland.
8. Grensoverschrijdend project RheiJnKunstLand: Gelderland en Niederrhein (Interreg Va), zie 3.4.3.

3.1.2 Kennis en Innovatie

1. Vanuit kennis bijdragen aan vernieuwing en doorontwikkeling van projecten van de coöperatie Erfgoed Gelderland: mijnGelderland, CollectieGelderland, Gelderse Museumdag, Collectiewacht, Het Verhaal van Gelderland en internetmarketing hier omheen.
2. Grensoverschrijdend project rond RheiJnKunstLand: Gelderland en Niederrhein (Interreg Va), zie 3.4.3.
3. Gelderse erfgoedmonitor is gereed; doorontwikkeling.
4. Open cultuurdata voor het netwerk van Collectie Gelderland.
5. Kenniscentrum Erfgoed Tweede Wereldoorlog (met Radboud Universiteit, RBT-KAN en Liberation Route Europe)
6. Onderzoek naar vrijwilligerswerk in de Nederlandse musea. I-meting op basis van 0-meting uit 2009, in samenwerking met Movisie en VSB-fonds. Landelijke bijeenkomst om uitkomsten te verspreiden in Gelderland.

Erfgoedorganisaties buiten Gelderland

7. Overleg erfgoedhuizen LCM en OPEN en Vakoverleg Erfgoededucatie: 16 bijeenkomsten
8. Samenwerking met landelijke organisaties, DEN, RCE, MV: 12 bijeenkomsten
9. Collectiewacht door ontwikkelen in het kader van de businesscase, zie 3.4.3.

3.1.3 Advisering

Individueel advies, uiteenlopende thema's en taken. Van feitelijke ad hoc vragen tot langer lopende procesbegeleiding en beleids- en planvorming. Langer lopende adviesvragen hebben vaak een uitvoerend aspect in zich. Deze worden op basis van een offerte uitgevoerd en worden een deelproject binnen de zakelijke dienstverlening

De adviesvragen worden als volgt ingedeeld:

- Adviestrajecten van max. 30 uur. Onderwerpen zijn transitieprocessen die door adviseurs worden begeleid, zoals: beleidsontwikkeling, nieuwbouw, fusie, sluiting. Ook projecten onder leiding van adviseurs, zoals nulmetingen van de conditie van collecties of de ontwikkeling van educatieve leerlijnen, vallen hieronder. Meer dan één bezoek op locatie; onderzoek; adviesverslag. 16 adviestrajecten per jaar.
- Adviesvragen, max. 10 uur. Specifieke onderwerpen aansluitend bij een van de kennisgebieden. Een bezoek op locatie, onderzoek, adviesverslag. 6 adviseurs zijn wekelijks ten minste met 1 vraag van dit type bezig. 140 adviesvragen per jaar.
- Kort advies, min. 5 minuten, max. 2 uur. Praktische vragen waar geen onderzoek of verslag voor nodig is. De meeste vragen worden per mail gesteld. 6 adviseurs hebben gemiddeld 5 van dergelijke vragen per week. 1.200 korte adviezen per jaar.

3.1.4 Scholing en coaching

Ontwikkelen scholingsaanbod voor de erfgoedsector. Signaleren van behoeften, in kaart brengen van trends en van daaruit een aanbod ontwikkelen. Inhoudelijk overleg hierover met de landelijke collega's van het LCM. De uitvoering gebeurt door freelancers, het [CultuurCollege](#) verzorgt de organisatie, administratie, marketing en promotie.

3.1.5 Zakelijke dienstverlening

1. Advies, procesbegeleiding en uitvoering. Uit de vele formele en informele contacten met erfgoedorganisaties binnen en buiten Gelderland komen concrete, vaak uitvoerende, adviesvragen voort. Deze worden op basis van een offerte uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is Digitaal Tafelen in Ede.
2. Collectiewacht. Dit is een dienst van de coöperatie Erfgoed Gelderland met betrekking tot preventieve conservering van de collectie. De adviseur van Gelders Erfgoed voert een nulmeting uit en bemiddelt tussen collectiebeheerder en specifieke materiaaldeskundige. Dit gebeurt op basis van een offerte.
In het kader van een businesscase (onderdeel van Transitie, interne scholing. Zie de laatste paragraaf van hoofdstuk 2) wordt de Collectiewacht in 2016 getransformeerd tot een niet-gesubsidieerde dienst.

Erfgoedorganisaties buiten Gelderland

3. Advisering erfgoedbreed. Regelmatig komen er adviesvragen van buiten Gelderland richting de adviseurs. Deze worden beantwoord op basis van een offerte.
4. Ontwikkelen scholingsaanbod. Het scholingsaanbod dat ten behoeve van het [CultuurCollege](#) wordt ontwikkeld en kostendekkend wordt uitgevoerd, staat ook open voor niet-Gelderse cursisten.

3.1.6 Transitie

CultuurCollege vormgeven en begeleiden van de start. Gedeelde verantwoordelijkheid samen met Cultuurmij Oost. Zie de laatste paragraaf van hoofdstuk 2.

3.2. Maatschappelijke organisaties

Speerpunten: Kwaliteitsverbetering, maatschappelijk bereik

3.2.1 Netwerk en verbinden

1. Onderhouden van de werkgroep oral history, samen met Stichting Landschapsbeheer Gelderland. De werkgroep bestaat al enige jaren en richt zich jaarlijks op andere thema's. Door onder andere publicaties wordt het werk openbaar gemaakt. Begin 2016 zal een publicatie verschijnen over Gelderse boerenerven.

3.2.2 Kennis en Innovatie

Samenwerking met Omroep Gelderland.

1. Verdere ontwikkeling van programma's op het vlak van erfgoed en geschiedenis na de succesvolle series Een Wagen vol Verhalen en Ridders van Gelre.
2. Doorontwikkeling van de wiki Een Wagen vol Verhalen (inhoudelijk immaterieel erfgoed) op internet die aanvullend is op de verhalensite mijnGelderland; aantal verhalen voor de wiki stijgt naar ca. 600.
3. Tweede Dag van de Gelderse Tradities (ook met Nederlands Openluchtmuseum).

3.3 Primair Onderwijs

Speerpunten: Zelfredzaamheid, Kwaliteitsverbetering

3.3.1 Kennis en Innovatie

Cultuureducatie met Kwaliteit (met Cultuurmij Oost)

- Digitale leerlijn Reizen in de Tijd: verder uitrollen in Gelderse regio's, w.o. Achterhoek (gemeente Oude IJsselstreek) en Noordoost-Veluwe (in 2015 gestart: Westelijk Rivierenland, Lingewaard/Overbetuwe en Noordwest-Veluwe); verdiepen en uitbreiden Digitale Toolbox bij Reizen in de Tijd (met Plein C Noord-Holland, Noord-Hollands Archief en Nederlands Openluchtmuseum) wordt uitgebreid.

3.3.2 Transitie

Een adviseur van Gelders Erfgoed neemt deel aan het gezamenlijke Team onderwijs met Cultuurmij Oost. Zie hiervoor het Transitieprogramma 2014-2016.

3.4. Overheden

Speerpunten: Kwaliteitsverbetering, maatschappelijk bereik

3.4.1 Netwerk en verbinden

Aanpak en werkwijze van coöperatie Erfgoed Gelderland uitdragen binnen Euregio-verband. Samenwerken met erfgoedinstellingen Niederrhein (Interreg Va) in project RheijnKunstLand, zie 3.4.3.

3.4.2 Advisering

Noord-Veluwe in de Schijnwerpers (Cultuur & Erfgoedpact; samenwerking van 9 Veluwe gemeenten) en Leven in de Liemers (Cultuur & Erfgoedpact; samenwerking van 3 gemeenten) worden eind 2016 opgeleverd. Aanvullende advisering naast 3.4.3.

3.4.3 Zakelijke dienstverlening

1. Procesbegeleiding erfgoedbeleid en identiteitsprojecten:
  - Cultuur & en Erfgoedpact
    - De Noord-Veluwe in de Schijnwerpers (met Cultuurmij Oost)
    - Leven in de Liemers
2. Reizen in de Tijd - Noordwest-Veluwe, Lingewaard/Overbetuwe en Westelijk Rivierenland
3. Collectiewacht doorontwikkelen conform de businesscase (zie 3.1.5); opdrachten vanuit Monumentenwacht Gelderland en Monumentenwacht Noordoost.
4. Grensoverschrijdend project rond RheijnKunstLand: Gelderland en Niederrhein (Interreg Va), gericht op grotere zichtbaarheid en meer bezoekers met behulp van nieuwe mediatoeepassingen. Deelname van 4 Gelderse en 4 Duitse musea, de Hogeschool Arnhem en Nijmegen en de

Hochschule Rhein-Waal. De aanvraag is voorzien voor het voorjaar van 2016. De coöperatie zal fungeren als leadpartner.

3.4.4 Transitie

Voortzetting traject, samen met Cultuurmij Oost, richting ondersteuning van gemeenten. Zie hiervoor het Transitieprogramma 2014-2016.

3.5. Toeristische sector

Speerpunten: Kwaliteitsverbetering, maatschappelijk bereik

3.5.1 Zakelijke dienstverlening

1. Digitale en fysieke beleving van Gelderse ‘verhalen’ met toeristische arrangementen en routeapps.
  - Op basis van Spannende geschiedenis (RBT-KAN), mijnGelderland en CollectieGelderland
  - Integratie in Spannende Geschiedenis en Gelderse Streken (marketing campagne) en mijnGelderland (canonplatform)
  - Versterken mijnGelderland en CollectieGelderland
  - Doorontwikkelen CollectieGelderland
2. Samenwerking Erfgoed Tweede Wereldoorlog (RBT-KAN, Liberation Route Europe en Radboud Universiteit)

3.6. Bedrijfsleven

Speerpunten: Kwaliteitsverbetering, maatschappelijk bereik

3.6.1 Zakelijke dienstverlening

1. Ideefabriek Achterhoek, samenwerking met Cultuurmij Oost. Partnerschappen met Feestfabriek en Rabobank Graafschap. Zij dragen financieel bij in ruil voor MVO-uitstraling (maatschappelijk verantwoord ondernemen).
2. Mogelijke spin-off festival Gemaakt in Gelderland (netwerk bedrijven).

3.6.2 Transitie

Community Art. Voortzetting onderzoek, samen met Cultuurmij Oost, naar de wijze waarop cultuur en erfgoed kunnen worden ingezet om bedrijven te verbinden met de samenleving. Betrekken van bureau Verse Peper.

Zie hiervoor het Transitieprogramma 2014-2016.

4. Meten van resultaten

Afgezien van de meting van kwantitatieve resultaten, waarvoor in de bovenstaande uitwerking van de basistaken aantallen zijn aangegeven, zal, waar mogelijk en zinvol, steeds worden geëvalueerd wat de producten van Gelders Erfgoed hebben opgeleverd en zullen behoeftepeilingen de vraag uit de erfgoedsector blijven actualiseren en aanscherpen.

Arnhem, 28 september 2015,
dr. Marc Wingers, directeur / bestuurder